

Hoogheemraadschap blind volgzzaam, of

Drie deskundigen hebben de plannen van het hoogheemraadschap voor de versterking van de dijken van het Markermeer doorgenomen. Hun conclusie is kort samengevat: er is onvoldoende rekening gehouden met onzekerheden in de klimaatverandering op termijn, onterecht is de samenhang met het IJsselmeer en Waddenzee genegeerd, alternatieve oplossingen die daar wel rekening mee houden kunnen €150-200 miljoen goedkoper uitvallen. Met die alternatieve zullen overigens de nadelige effecten ook veel minder zijn. De overlast tijdens de werkzaamheden, effecten op het monument de dijk, natuur en landschap.

Wat is de reactie van het hoogheemraadschap? "Er is op dit moment geen sprake van een aangepaste opdracht. HHNK en de Alliantie hebben een opdracht van het Rijk om met behulp van de huidige normeringen en binnen het huidige, vigerende beleid de Markermeerdijken veilig te maken voor een periode van 50 jaar, dus tot 2071."

Mij klinkt dat als "ik wil dat je van de brug afspringt en dan doe je dat in je onnozelheid". Hoe zit het met de maatschappelijke verantwoordelijkheid van het hoogheemraadschap? Hoort die in het belang van zijn inwoners en bedrijven niet kritisch te kijken naar "opdrachten van boven". Waarom staat het hoogheemraadschap niet open voor meedenken van onafhankelijke deskundigen?

Dat stugge vasthouden en niet echt open staan voor de omgeving hebben we eigenlijk steeds meegemaakt. Vanaf de eerste plannenmakerij heb ik de ontwikkelingen van dichtbij gevolgd. Dat doe ik ook vanuit een loopbaan van ruim 15 jaar bij waterschappen. Een beetje meen ik te weten hoe dingen kunnen en horen te gaan. Steeds heeft mij het gevoel bekropen dat het hoogheemraadschap op specifieke oplossingen aanstuurt. Oplossingen die op voorhand al vast stonden.

Oorspronkelijk was de opdracht van het rijk dat de versterking van de dijk in 2021 klaar moest zijn. De vorige minister heeft aangegeven dat ze daarin ruimte wil geven als dat nodig is om tot betere oplossingen te komen. En toch, het hoogheemraadschap bleef maar vasthouden aan 2021.

Het hoogheemraadschap heel lang en eigenlijk nog steeds tegengesparteld om te kijken naar hoe sterk de dijk nu in de praktijk is en in het verleden is geweest. De extreme situatie die nu wordt aangehouden om te zien hoe sterk de dijken gemaakt moeten worden, heeft zich in het verleden namelijk meerdere keren voorgedaan. De dijk heeft zich toen prima gehouden. Maar neen, het hoogheemraadschap houdt stug vast theoretische modellen en wil niets weten van de praktische ervaringen. Ook innovatieve technieken krijgen nauwelijks een serieuze kans. Terwijl elders in Nederland daar ruimschoots mee gewerkt gaat worden. Cruciale informatie voor belanghebbenden houdt het hoogheemraadschap geheim.

Wat is hier nu aan de hand? Blind volgen van opdracht van het rijk gaat er bij mij niet in. Het hoogheemraadschap weet drommels goed waar het mee bezig is. Het heeft daarvoor voldoende kritisch vermogen. Wat dan wel?

Het hoogheemraadschap weigert om de bestaande dijk als basis voor de noodzakelijke versterking te nemen. Het stuurt aan op grootschalige aanleg van nieuwe dijken en drastische aanpassingen van de bestaande dijken. 40 % van de dijken wordt helemaal of grotendeels afgegraven. Waarom het hoogheemraadschap stug vasthoudt aan deze aanpak is voor mij een raadsel. Natuurlijk kun je denken aan belangen van de aannemers die het werk straks uitvoeren? Of wil het hoogheemraadschap laten zien hoe daadkrachtig het is? Het is gissen. De echte redenen blijven onduidelijk. Wat is en blijft is een heel ongemakkelijk gevoel dat een prachtige dijk, een historisch monument, een prachtig onderdeel van het oer-Hollandse Waterland, zonder goede redenen straks vernield wordt en dat tegen veel te hoge kosten.